

„Slovensko, Slovensko, bojím se o tebe,
sestro moje drahá, chraň tě dobré nebe!“

/Jan Neruda 1880/

číslo 27
zima 1994

DOBRY DEN!

Čtvrtletník Čs. sdružení v Kitcheneru

Uzavřeli jsme první rok existence samostatné České republiky. Při této příležitosti je lákavé bilancovat, srovnávat úspěchy i neúspěchy, hledat východiska i cíle do budoucna. Pochopitelně kolik hlav tolik rozumu. Každý má jiný názor a jiné argumenty...Pozornost zasluhují myšlenky z pera Martina Jelinowicze, které Vám dnes předkládáme. Pokud s nimi nescouhlasíte a vidíte všechny složité okolnosti našich osudů a naší historie jinak, autor rád uvítá polemiku...A není třeba dodávat, že v pesimističtějších částech studie by se rád mýlil...:

☆☆☆☆ NOVÝ pořádek ☆☆☆☆

☆☆☆☆ Euforie listopadových dnů opadla s příchodem V. Klause na scénu. Zvířený prach se usadil a Nový pořádek dostal definitivní podobu. Revoluční nadšení bylo vyměněno za disciplinovaný pochod. Včerejší bouřliváci z Občanského fóra přerodili se v klasické stranické funkcionáře, mistry zákulisních tahů, demokratické vyjednavče pod stolem a vylizovače výhod. Záhy pochopili, že nabytí majetku lze mnohem snadněji a rychleji politickými konexemi nežli komplikovaným a riskantním podniká-

ním, jehož jediným výsledkem velmi často bývá bankrot s následným infarktem. Oficiálně se přísahá na trh a tvrdou konkurenci. Ti, co to dovedou, se ale raději zabezpečují teplými, dobře placenými místy ve státní správě, kde odměna nezávisí na výkonu nýbrž na mocenském postavení.

Předcházející řádky by vyzněly velmi zaujatě, aniž bychom se zmínili i o tom dobrém, co Nový pořádek přinesl.

Není toho na tak krátkou dobu málo. Opravené domy, zavádění ekologických opatření, zlepšené zásobování, možnosti cestování, obnovení soukromého podnikání, atd. Kdybychom se pokusili roztrždit současnou českou společnost podle postoje k Novému pořádku, obdrželi bychom asi následující obraz. Na břehu, kde převládá optimismus a víra v Nový pořádek, bychom našli:

- a/ bývalou nomenklaturu s politickými konexemi, jež se přerodila v soukromo-podnikatelskou vrstvu,
- b/ šlechtu s politickými konexemi,
- c/ osoby, které obdržely majetek v restituci,
- d/ osoby, které vynesl nový režim k moci,
- e/ idealisty a
- f/ organizovaný zločin, jemuž minulý pořádek bránil v činnosti. Sem spadá prodej drog, zbraní, důležitých informací a organizovaná prostituce.

V táboře odpůrců Nového pořádku bychom našli:

- a/ bývalou nomenklaturu, jež byla odsunuta na vedlejší kolej,
- b/ řadové občany, jejichž pozice se zhoršila,
- c/ idealisty a
- d/ fašisticko-estébáckou spodinu.

Někde mezi oběma poly potácí se široká vrstva lidí s dvojjakým postojem. Starý pořádek nenáviděli, pro ten nový se nedovedou nadchnout. Cítí se revolucí podvedeni, ale nedovedli by přesně říci, co vlastně očekávali. Mají pocit, že byli zataženi do hry, v níž nemohou vyhrát.

Nutně musí existovat skupiny, které mají negativní postoj ke starému i novému řádu. Myslím si, že do této třídy spadá katolická církev. Kam zařadit zemědělce, je záhadou.

Z předcházejícího rozdělení vyplývá několik zjištění.

- a/ Rozvrstvení české společnosti neprobíhá podle zave-

dených stranických šablon, což vysvětluje selhání klasických politických stran. Na koho se např. obra- cejí Národní socialisté a čí zájmy chtějí hájit ? Zdá se, že v tom sami nemají jasno.

b/ Česká společnost se může jen velmi obtížně sjednotit ke společné akci.

Zakončeme tuto úvahu otázkou : 'Která z výše uvedených skupin je dominantní ?'

Co byl 17. listopad ? Revoluce ze zdola či ze zhora ? Byla provedena vnitřními silami nebo vnějšími ?

Současná oficiální verze, zhrnuta do několika vět by zněla asi takto:

a/ Sovětský svaz se zhroutil a s ním komunistický sys- tém.

b/ Bývalé satelity se osamostatnily a budují normální tržní hospodářství podle osvědčených západních vzo- rů. Za 10-15 let se vyrovnají ostatním státům západní Evropy a vstoupí do EHS.

Nejsme proroci a nevíme, jak se věci vyvinou. Je docela možné, že podle výše uvedeného schématu. Ukázat, že to- mu tak být nemusí, je smyslem následujících řádků.

Tvrzení, že Sovětský svaz se zhroutil a s ním komunis- tický systém, je třeba blíže rozvést. Je pravda, že centrálně a byrokraticky řízené hospodářství žalostně selhalo. Následky prohrané války v Afganistanu, výboje do zemí Třetího světa a náklady na zbrojení, Sovětský svaz natolik vyčerpaly, že už nebyl schopen udržet hege- monii ve své sféře vlivu. Vedení Sovětského svazu došlo k závěru, že náklady na udržení stávajícího pořádku byly větší nežli výhody z něj plynoucí. A proto se rozhodlo pro důkladnou změnu. Zdá se, že nad tímto procesem změn ztratilo vedení do určité míry kontrolu. Z podobných dů- vodů rozpadlo se po Druhé světové válce britské imper- ium. Náklady převyšovaly výhody. Program americké pomo- ci Velké Británii tzv. Lend-Lease z 11. března 1941 byl zrušen prezidentem Trumanem 17. srpna 1945 a britská státní pokladna byla rázem prázdná. Ani v jednom ani ve druhém případě nebyla imperiální mocnost poražena, ale sama se rozhodla pro změnu-pochopitelně pod tla-

kem. Samozřejmě, že vládnoucí kruhy jak sovětské tak britské nadále zůstaly u moci. Nikdo přece nemůže očekávat dobrovolnou sebevraždu !

Na americké straně tomu bylo obdobně. Ani Spojené státy nebyly už ochotny platit tak vysokou cenu za udržení světové hegemonie. Uvedme namátkou několik příkladů slabín amerického imperia devadesátých let:

a/ Spojené státy devadesátých let subvencují do značné míry svou životní úroveň půjčkami, přičemž se délky uverů neustále zkracují. Z největšího věřitele stal se během necelých čtyřiceti let největší dlužník. Kdyby Japonci odvolali své bondy a Treasury Bills, způsobili by finanční paniku. Koncem 80. let se začalo uvažovat o yenu jako mezinárodním platidlu.

b/ Nástup Japonska.

Japonsko stalo se největším světovým věřitelem. Na sklonu svého volebního období a pod tlakem Kongresu zahájil president Ronald Reagan roku 1987 mírová jednání se Sovětským svazem o nukleárních zbraních, aby si uvolnil ruce k obchodní válce s Japonskem.

c/ Evropský společný trh a vzestup Pacifiku

d/ Vzrůstající útočnost Islámu.

Porážky Saddama Husseina v Kuvajtu bylo dosaženo za nesmírných finančních obětí. Celý západní svět se musil spojit, aby porazil jednu malou zemi. Okolnost, že se vládce jedné malé země mohl vážně domnívat, že může porazit velmoc, musela být pro Spojené státy velmi znepokojující.

e/ Rozpadající se města, mosty, prázdné kancelářské věže, zastaralé továrny, zdevastovaná krajina atd. ostře kontrastující se západoevropskými městy, vesnicemi a nejmodernějšími továrnami.

f/ Fragmentace amerického obyvatelstva na nepřátelské skupiny a vznik degenerovaných drogových subkultur. Připomenme si černošské nepokoje v Los Angeles. Hudebním projevem černo-bílého antagonismu je vznik 'rap music', černé rasistické hudby a jejího bílého protějšku 'heavy metal.' Obě jsou rykem budoucích rasových válek.

Pokračování příště

Naše kronika

XII. VŠESOKOLSKÝ
SLET PRAHA 1994

5. A 6. ČERVENEC 1994
STRAHOVSKÁ VYSTOUPENÍ

-POJEĎTE S NÁMI CVIČIT NA SLET DO PRAHY!!

Pod vedením Jany Otrubové nacvičujeme na XII. Všesokolský slet! Kdo by to kdy v minulosti řekl, když jsme se jako Sokolky scházivaly po léta v kitchenerských tělocvičnách, že se jednou tato skutečnost naplní a že pojedeme cvičit na Strahov! Že tři skladeb pro ženy - kužele, Na stráž a Karneval jsme si zvolily třetí skladbu s tanečními prvky a krásnou hudbou. Cvičební úbor se skládá z tmavě fialové sukně/zavinovačky/, trenýrek ve stejné barvě a z bílého bavlněného trička s věčkem. To vše za pouhých 19 dolarů...

Zveme všechny nadšené Sokolky do tělocvičny Forest Hill Public School, 225 Westmount Road E. v Kitcheneru. Cvičíme každé pondělí od 20.00hod. do 21.30 hodin. Na Sletu budeme od 1.VII. do 7.VII.1994. Bližší informace všem zájemkyním podá Jana Otrubová, telefon 884-9185, nebo Marie Vejvodová, telefon 884-1107. Nazdar!

Pokud máte v úmyslu žádat o nové české či slovenské pasy, musíte tak v Kanadě učinit prostřednictvím příslušných českých nebo slovenských zastupitelských radů: Embassy of the Czech Republic, 541 Sussex Dr., Ottawa, Ont., K1N 6Z6, tel./613/562-3875, nebo Consulate General of the Czech Republic, 1305 Pine Avenue West, Montreal, Que., H3G 1B2, tel. /514/ 849-4495. Slovenští krajané mají Embassy of Slovak Republic na 50 Rideau Terrace v Ottawě, Ontario. Poštovní kód K1M 2A1 a tel./613/ 749-4442. Nezapomente, že platnost starých, federálních československých pasů končí 31.prosince 1994!

Všem přátelům, kteří vyhověli naší výzvě a poslali nám účtenky od firmy ZEHR'S děkujeme a těšíme se na další spolupráci! Potřebujeme těch stvrzenek skutečně velké množství, aby se nám obrátilo v mírný, leč milý příspěvek na naší činnost! Účtenky můžete předat kterémukoliv členu výboru odbočky, nebo přímo paní Marii Hanzlíkové. /884-3851/ Děkujeme!

Máme radost, že se časopis Dobrý den, který naše odbočka Čs. sdružení vydává a zdarma potenciálním zájemcům rozesílá formou dopisu, líbí. Jsme rádi, že neděláme marnou a zbytečnou práci a že je Dobrý den tak hezky přijímán českými a slovenskými čtenáři. Svědčí o tom i vaše reakce v dopisech, ze kterých dnes vyjímáme:

...V předminulém čísle byla kritika na Prodanou nevěstu/vedenou v Torontě/ s níž souhlasí jistě většina krajanů a já také. Vyříkala jsem to pěkně paní do telefonu v O'Keefe Centre. Moc se divila a uvedla kritiku někoho mně neznámého. Co myslíte, neměli byste jim udělat překlad toho článku do angličtiny a poslat jim to? Měli by si uvědomit, o co vlastně jde!...

/Růžena Havlová, Toronto/

!....článek Na vlnách nostalgie i obav si zaslouží pochvalu, lebo bolo občerstvujúce čítať raz aj niečo iné ako obžaloby a obhajovania Čechov a Slovákov. Ja myslím, že je veľmi potrebné, aby sme trenice našich národov prenechali im či v Čechách alebo na Slovensku a pozreli sa radšej akých susedov dostaneme do vedľajšieho domu. My v Kanade nemôžeme žiť telom tu a dušou tam, hlavne keď nemáme 100% prehľad a bereme veci z úst iných. Ale tu v Kanade, kde sme si vytvorili nový domov sa musíme starať o to, aby nás noví emigranti iných národov a religii nevytlačili ako Indianov na sever./.../Keď sme sa stali občanmi, tak sme všetci sľubovali vernosť Kanade. A kde je vernosť? Lebo dovoľíme každému, aby si robil čo chce? Kanada je slobodná krajina, ale zato ju nemusíme zneručiť do poslednej kvapky./.../ My máme radi pikantné jedlá, ale až nám bude curry podávané denne - neviem.

/Valentina Peters - St.Clements/

/.../Každého čtvrt roku se těšíme na váš čtvrtletník Dobrý den./.../Nejvíce mě zaujaly Rozvodové reminiscence od Martina Jelinowicze.../.../

/Jiřina Vopařilová, Guelph/

...děkujeme za laskavé zaslání vašeho pěkného časopisu, s jehož obsahem se v mnohém ztotožňujeme. Velice pěkný je váš poslední článek, „Na vlnách nostalgie i obav“ - mluví nám z duše...

/Břetislav Kroulík, Toronto/

Článek, „Na vlnách nostalgie i obav“ zaujal i naše přátele a kolegy ve vancouverském Zpravodaji. Otiskli jej celý... Zdá se, že naše nostalgie, ale hlavně naše obavy mají obecnější platnost, než by se na první pohled zdálo...

Děkujeme všem dobrovolným dárcům na tiskový fond Dobrého dne. Do dnešního čísla/uzávěrka 12. února 94/nám poslali peníze tito čtenáři:

V. Petersová	40.-	J. Vacík	10.-
J. Horký	40.-	J. Vopařilová	10.-
T. Šafařík	30.-	M. Ošmera	10.-
manželé Hnulíkoví	20.-	manželé Škárečtí	10.-
R. Havlová	20.-	S. Rousová	10.-
V. Haramule	20.-	S. Valeš	10.-
manželé Janglovi	15.-	V. Lukeš	10.-
J. a E. Fabiánovi	10.-		

Naše odbočka Československého sdružení v Kanadě má od Nového roku novou adresu: Czechoslovak Association, 373 Bridge St. W., P.O. Box 41025 Waterloo, Ont., N2K 3T5. Na tuto adresu směřujte všechny členské záležitosti, finanční příspěvky a podobně. Čtenářské dopisy, písemné příspěvky a věci mající vztah k Dobrému dni zasílejte i nadále na adresu: Vladimír Lubák, 22 Murray Hill Ct., Kitchener, Ont., N2E 1N9. Všem, kteří nelenili a přispěli svými články do dnešního čísla patří vřelý dík!

Na další představení Nového divadla v Torontě dne 30.4.94. vypravujeme pro všechny zájemce opět autobus. Využijte tohoto námi organizovaného, pohodlného způsobu vidět divadelní představení v češtině a přihlaste se Andree Ševčíkové na tel. čísle 579-2683.

31. března Cestopisná reportáž z pobytu na Aljašce Někdo to rád chladné od pana Dr. Jiřího Bubeníka, vzbudila nevšední zájem. Zveme vás nyní na autorovu přednášku o této zemi, která bude doplněna diapozitivy a videovými snímky. Přednáška se koná 31. března v zasedací síni Conestoga/1. patro/ nové radnice 200 King St. West., Kitchener. Vstupné dobrovolné. Začátek 19h.

Výroční členská schůze naší odbočky Čs.sdružení se koná dne
25.BŘEZNA 1994 v 19.00 hod.
Dostavte se do tradiční a oblíbené haly v St.Jacobs v co
nejhojnějším počtu!

SUVENÝR, SUVENÝR...

Vladimír Lukeš

Vždy, když jsme s manželkou cestovali, sbírali jsme různé předměty na památku. Ať to byly turisty lákající výrobky všech druhů, nebo jen přírodní zajímavosti navštíveného místa. Přivezli jsme si třeba korály z Havaje, lávu z Arizony, popílek z Mt.St.Helens, kámen z mexické pyramidy, token z Las Vegas, šišku ze Sierry. To jen tak úvodem, abych se ospravedlnil z toho, čím jsem se provinil, když jsem se se synem, loni v květnu vracel z Prahy...

Když jsme čekali v Torontě po příletu na letišti u pasu přinášejícího kufry, obcházel mezi lidmi úředník z celnice s pejskem, který něco cítil v mém kufru. Začal k mému překvapení, jevit o mé zavazadlo zvýšený zájem. Měli jsme sebou sušenky z Prahy, na kterých jsem si pochutnával už před pětadvaceti léty. Aniž bychom si čeho všimli, celník nám na kufr přilepil nálepku a když jsme procházeli celnicí, poslali nás k prohlídce. A tam to začalo! Celník ukázal na kufr: otevřít! Všechno vyhrabal ven, včetně špinavého prádla, které jsem si vezl zpátky, několikrát vše prohlížel, omakával stěny i dno kufru, ale jediné co našel, byly čtyři malé šišky. A to byl začátek křížového výsledku, protože jsem ty šišky nezapsal do seznamu dovážených věcí. Nikdy by mě nenapadlo, že ty šišky patří mezi předměty rostlinného původu, které jsou přísně pod kontrolou. Je to ochrana před přenášením rostlinných nemocí a škůdců. Moje šišky ale byly už několik let stare a suché. Kolik jich, prý, mám? Řekl jsem že asi pět nebo šest. Tak začal znovu hledat ty další dvě. Na štěstí se objevil celník - kolega od kontroly hospodářských produktů. Ten „náš“ celník mu ty mé suvenýrové šišky předal a představil mne jako podloudníka,

že pašuji nepřihlášené šišky. Nový celník, profesionál na salámy, sejry a jiné, dovážet zakázané poživatiny, po krátké prohlídce uznal, že už nejsou Kanadě nebezpečné, protože neobsahují žádná nebezpečná semínka, která by mohla být použita k pěstování nových, českých stromků. Tím razie skončila, nic jiného ho už nezajímalo.

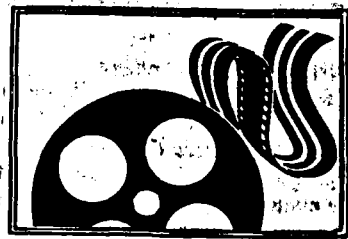
Pro pár šišek vzrostlých ve stejné zemi jako já jsem se dostal do nepříjemných nesnází. Měl jsem smůlu na horlivého úředníka. Tak pozor na pejska a na to co „pašujete“! Co si přivezu příště? Asi turistický štítek na hůl. Nemá semínka.

Filmové menu domova

Bez nadsázky je možno říci, že si náš exil, v mezích svých omezených možností, dokázal znamenitě, ve své mateřštině a s vybraným vkusem, prostřít tabuli ke kulturním hodům měrou vrchovatou. Svědčí o tom nejenom 68 Publishers, nakladatelství a knihkupectví, kterému patří trvalé místo v kulturních dějinách našeho národa, či torontské Nové divadlo nebo jeho dvojče vancouverské Divadlo za rohem, ale v neposlední řadě i Video El v Londonu, největší dodavatel filmové, divadelní, hudební a vůbec umělecké a zábavné produkce české a slovenské provenience, do našich domovů. Manželé Josef a Růžena Márovi vybudovali doslova z ničeho kulturní instituci, která nabízí svými videovými záznamy kulturní veřejnosti obrovské množství toho, co česká kultura stříbrného plátna a prken, která znamenají svět, vytvořila...Jedním ze smutných faktů emigrace bylo pro nás i vědomí, že už nikdy neuvidíme film s Vlastou Burianem, Voskovcem a Werichem, že provždy pro nás umlknul Jiří Suchý či Jiřina Bohdalová, že už asi nikdy neuvidíme českou produkci některé z našich oper a že až děsivě se pro nás naplní Chandlerova slova, že „rozloučit se, znamená tak trochu umřít“...Díky manželům Márovým a jejich kulturní instituci Video EL Canada, si můžeme uchovat naše nostalgické vztahy k vlastní minulosti prostřednictvím děl, která pro nás kdy něco znamenala, byla zážitkem a poznamenáním na celý život. V seznamech filmů, operních a divadelních představení, estrád,

Silvestrovských a zábavních pořadů, najdete určitě i ty vaše oblíbené...Ale ne jenom to. Díky neustálému doplňování zásob, máte možnost sledovat i současnou filmovou produkci, mnohdy ještě dříve, než leckde doma v kině. Video EL Canada má totiž jako jediná firma na tomto kontinentě uzavřenou distribuční dohodu s

majiteli autorských práv a má jako jediná firma výhradní právo prodávat jejich tituly. Ale ne jenom to. Prostřednictvím videokazet se můžete trvale vracet k návštěvám našich hradů, zámků a měst, nebo můžete k této návštěvě pozvat své kanadské přátele. A ne jenom to. Video EL Canada má pro vás na kazetách i nejrůznější užitečné kurzy na př. vaření, tělocviku, jógy, přírodní léčby, alternativní medicíny i jiných zajímavých oborů! A ne jenom to. Prostřednictvím této kulturní instituce si můžete objednat i celou řadu vynikajících děl našich i světových autorů na audiopáskách, kde literární zážitek je umocněn kvalitní, uměleckou interpretací z úst nejznámějších českých herců! Je toho opravdu hodně, co nám manželé Márovi nabízejí. A to nemluvíme o organisování všech zájezdů předních komiků, zpěváků a herců českých divadel, které máme možnost vidět při jejich vystoupeních v kanadských městech. I to je příspěvek firmy Video EL Canada k našemu plnějšimu životu i k vyplnění mezery v našich kulturních nárocích a přáních. A za to vám manželé Márovi díky!

Někdo to rád chladné...

Dr. Jiří Bubeník/Guelph/

Pokračování z minulého čísla.

Ve srovnání s počasím v Ontáriu, bylo léto 92 na Aljašce požitkem. Jen několik dní bylo deštivých a zbytek léta byl teplý /denní teploty kolem 23-25 stupňů, noční teploty příjemné, kolem 14-16 stupňů/. Příprava a provedení mých pokusů /nasbírali jsme každé tři týdny desítky vzorků krve od sobů a caribou/ a nakupování nábytku a vybavení bytu nám zabraly větší část léta. A tak jsme pod-

nikli jen jeden větší výlet do vnitrozemí Aljašky. Zajeli jsme se podívat do „Circle Hot Springs“, turistické osady s vřídelnými koupelemi. Jedna cesta je kolem 250 km, z toho asi 180 km je šterková silnice. Byl to zážitek i přesto, že jsme cestou zpátky, vlivem drsného povrchu vozovky, totálně zešrotovali pneumatiku na našem „tent traileru“. Teprve během této cesty jsme si uvědomili ty obrovské vzdálenosti a nedozírné lesní plochy ve kterých leží desítky ztroskotaných letadel, které už asi nikdo nenajde.

Krajina centrální Aljašky je hornatá, tak asi jako naše Krkonoše, ale vlivem studených větrů a dlouhé zimy, stromová hranice dosahuje jen asi 200-300 m nad mořem. Nejpočetnější jehličnatý strom je černý smrk/black spruce/. Je to ošklivě vyhlížející strom s černou kůrou, dosahující asi 6 m výšky a mající větve jen 50 cm dlouhé. Tedy žádný krásný vánoční stromeček se z toho udělat nedá a k našim šumavským smrkům má na hony daleko. Zbytek porostu tvoří severské osiky, břízy a ve vyšších polohách zakrslé polární vrby. Protože povrch země je Permafrost, který roztaje v létě jen asi do hloubky 50 cm, jiné stromy se tam najdou jen zřídka a jsou většinou impor-

továny z jihu.

Jednodenní výlet do národního parku v okolí Mount Mc Kinley / nejvyšší hora Severní Ameriky, která dosahuje skoro 6 200 m/ byl také nádherným zážitkem. Rozloha parku se velikostí blíží státu Massachussets a protože silnice se klikatí horským terénem, připomínajícím Himaláje, jen autobusové túry se zkušenými řidiči jsou dovoleny. Nikde kolem silnice nejsou zátarasy a často se dva autobusy potkávají v místech, kde není více jak půl metru ke kraji spádu několika set metrů do údolí. Park je plný zvěře a tak lovci s kamerami si během sedmihodinové túry přišli na své. Poplatek za autobus byl jen pět dolarů na rodinu, tedy neuvěřitelně laciný. Jen tak pro srovnání: tříhodinová plavba po řece China stála skoro 30 dolarů a přenocování v nejlacinějším motelu přišlo na 60 dolarů na osobu. Nově otevřený luxusní hotel ve Fairbanksu nabízel letos v létě nocleh za 360 až 480 amerických dolarů.

Dlouhý weekend začátkem září /Labor Day/ byl nádherný. Teplota se přes den vyšplhala na víc jak 24 stupňů a tak jsme si oblékli šortky a šli opékat burty k řece

China, která protéká středem Fairbanksu. Snad už jsme tak nějak tušili, že to bude na dlouhou dobu naposledy. Několik dní na to se počasí prudce obrátilo. Z 11. na 12. září se silně ochladilo a začlo pršet. Během 24 hodin se déšť změnil v mokrý sníh, který se během několika dalších pár hodin začal hromadit. Kolem 14. září začlo mrznout a sníh padal a padal. Příroda i lidé byli zaskočeni nenadálým zvratem. Naši přátelé nás ubezpečovali, že to vše ještě definitivně není začátek zimy a že ještě bude teplo. Nechtělo se nám to věřit, protože obrovské množství sněhu zablokovalo silnice i chodníky. Předčasný příchod zimy zaskočil stromy, které neměly čas shodit listy a jejich větve praskaly pod tíhou sněhu. Prohnuté stromy zkratovaly desítky transformátorů a většina předměstí Fairbanksu byla bez elektrického proudu. My, kteří jsme bydleli v centru města, jsme byli bez proudu jen asi půl dne. Jak již asi uhadnete, teplejší počasí se už nevrátilo. Zřejmě vlivem výbuchu sopky Pinatubo, zima byla ten rok o dva měsíce delší než obvykle. Poslední sníh /okolo půl metru/ napadnul 15. května a nový začal padat 13. září. I pro zkušené domorodce bylo léto roku 92 příliš krátké. Změna globálního počasí také ovlivnila množství sněhu. Průměrné množství sněhu v sezóně je ve Fairbanksu tak kolem 150-180 cm. Během zimy 1992-93 napadlo 320 cm, jen asi o 12 cm méně, než je srážkový rekord z osmdesátých let.

Denní teploty v říjnu a listopadu stoupaly na -5, noční klesaly na -15 až -20 stupňů. Protože však vlhkost vzduchu byla velmi nízká a skoro bezvětrí, mraz se dal dobře snášet. Horší to bylo s krácením dne. Během několika málo týdnů se den smršknul na několik hodin a těsně před Vánocemi se sluníčko jen tak tak objevilo nad horizontem kolem jedenácté a kolem jedné už zase pomalu zapadalo. Člověk jen tak tak stačil sníst oběd za denního světla. Přesto jsme se ale nevzdali a vyjeli si několikrát zalyžovat do místních hor, které jsou tak půl hodiny autem od Fairbanksu. Veškerá sportovní aktivita venku se musela pečlivě plánovat. Vyjelo se kolem desáté, ještě za úplné tmy a na sjezdovce, která neměla umělé osvětlení, jsme byli když se rozednívalo. Každých 45 minut jsme se šli rozmrazit do lyžařské boudy, protože při teplotách kolem -30 stupňů a ledovém větru byl, „windchill“ faktor tak kolem -45 stupňů Celsia. Domů jsme se navraceli už zase za tmy, pořádně promrzlí,

ale jink hýřící zdravím. Je až k nevíře, jak málo infekcí jsme chytili během tuhé zimy na Aljašce ve srovnání s podzimem 93 v Ontariu...Kromě sjezdu jsme také často proháněli běžky, většinou hned od činžáku, kde jsme bydleli. Veliký park byl jen přes cestu a tak i půlhodinka intenzivního pohybu přišla vhod.Přesto, že jsme bydleli skoro v centru města jsme několikrát na běžkách překvapili lesní zvěř.Jednou to byla losí kráva s teletem, jindy malá skupina caribou, která nějak zabloudila a pak s panikou táhla downtownem, pronásledovaná místními psy. V okolí university je asi 50 km lyžařských stezek, některé z nich i osvětlené.Na nich potkáte denně lišky, losy, soby a někdy i medvěda.

Ačkoliv se většina všech produktů musí na Aljašku dovážet/snad kromě dřeva,uhlí a nafty/, ceny v obchodech byly většinou nižší než v Ontariu.Neplatí tam totiž žádnou daň.Naopak, po ročním pobytu na Aljašce má každý obyvatel právo na „severní bonus“, který je vyplácen z výdělků za vytěženou naftu na severu kolem Point Barrow. V roce 1992 byl tento bonus kolem 900 amerických dolarů a tak není divu, že většina rodin ve Fairbanksu si může dovolit každoroční dovolenou na Hawaii nebo v Kalifornii...

Tak jako již všude na světě jsem také ve Fairbanksu potkal Čechy, podle známého „Slovan všude bratra má“... Jeden byl profesor, filosof, druhý učil hotel-management/!/ a třetí pracoval u místní elektrické společnosti. Jeden z nich, Kuba, ten hoteliér měl na autě značku CS stejně jako já a tak mě seznámil s ostatními. Všichni byli světem protřelí a jak to na Aljašce většinou bývá, tak trochu individualisti.Jinak se to asi v těch končinách dlouho nevydrží...

Už po příjezdu na Aljašku jsme se divili proč tolik aut je tady nabouraných s prasklými předními skly. Když ale v listopadu někdo naboural moji manželku jen nějakých 100 m od našeho domu jsme si uvědomili, že o nějaký ten „fender-bender“ ve Fairbanksu nebude nouze. Při nízkých teplotách sůl totiž nepomáhá a písek nebo jemný štěrk je dobrý jen do té doby, než zase nasněží, což bylo za našeho pobytu poměrně často. Povrchy silnic jsou jako ledové klouzačky,hlavně na jaře,kdy sníh přes poledne roztaje,pohltní písek a pak zase zmrzne. A tak není divu,že termín na opravu karoserie se musí objednat už 6-7 týdnů dopředu.Ani jsem se neodvážil zeptat, kolik je místní poplatek za pojištění.

ROZVODOVÉ REMINISCENCE IV. Martin Jelinowicz

Proponent:

Přiznávám, že nemám nezvratný důkaz. Je to pouze pracovní hypotéza - něco na způsob policejního vyšetřování. Nelze dojít k cíli, pokud nemáme alespoň přibližnou představu, jak se věci staly. Čím více detailů můžeme najít, které jsou v souladu s prvotním předpokladem, tím více se zvyšuje pravděpodobnost předpokladu.

Oponent:

Můžeš už koněčně uvést něco konkrétního !

Proponent:

Ano, můžu.

1. V lednu 1990 prezident Václav Havel v projevu na Torontské universitě jasně mluvil o tom, že nesmíme spojovat českou státnost s československou.
  2. Ve stejném projevu doporučil krajanským organizacím, aby se rozdělily na české a slovenské.
- Z toho plyne, že si byl budoucího vývoje vědom, i když s ním nemusel souhlasit. Nezáviselo to tedy na výsledku voleb, jak se začalo říkat v roce 1992.
3. 6. července 1991 bylo nařízeno vyvěšovat na obecních úřadech české vlajky.
- Tím se mělo obyvatelstvo připravit na český stát bez Československa.
4. Důsledné odmítání referenda všemi hlavními stranami. V referendu by se obyvatelstvo vyslovilo proti dělení. Nicméně však by k dělení stejně došlo, čímž by padlo demokratické dekorum.
  5. Vytváření stran čistě slovenských, které samozřejmě nemohly kandidovat v českých zemích, za současně uzavřeného závazku, že ODS nebude kandidovat na Slovensku.
  6. Že celé pozadí rozpadu je vysoce tajnou záležitostí a nikoliv pouhým následkem voleb z roku 1992, vyplývá z výroků, které byly utroušeny v souvislosti s volbou českého velvyslance na Slovensku.

Jiří Kovář, vedoucí Úřadu Vlády ČR je citován v Lidových novinách ze dne 14. ledna 1993 v článku 'Hledá se velvyslanec' /titulní strana/, 'Odmyslím-li si jména, měl by to být člověk, který se slovenskou stranou rokoval a zná zákulisí celého vývoje.'

Co to znamená ? Tento výrok potvrzuje existenci jakéhosi zákulisí, jež je známo jen několika vyvoleným, mezi nimiž byli např. bývalý federální ministr vnitra Petr Čermák a bývalý tiskový mluvčí ODS Jiří Schneider, kteří se zúčastnili na jednáních se slovenskou stranou.

Za druhé z tohoto výroku plyne, že jednání byla přísně tajná. Kdyby nebyla, bylo by možno vydat zprávu, z níž by se případní kandidáti na velvyslance mohli informovat. To však zřejmě není možné.

Oponent:

Proč se tím vůbec zabývat, i kdyby to byla pravda. Obyčejným lidem to přece může být jedno. Jen když se jim povede lépe.

Proponent:

Znáš lidové rčení. 'Co je šeptem, to je čertem.' Kdyby ta rokovaní byla prospěšná obyčejným lidem, proč by bylo třeba je tajit před veřejností. Abychom použili parabol: Nastoupili jsme do vozu, aniž bychom věděli, kdo drží otěže a kam se jede. Objevilo se i nové slovo 'Subsidiarita'. Tím slovem se myslí, že nově vzniklé státy mají mít jen minimální funkce, tj. dělat jen to, co si občané nedokážou udělat sami. Z celé debaty se vytratila důležitá otázka: 'Komu rozpad slouží?'

Oponent:

Možná, že ani tak důležitá není. Lidé přece dělají i věci, které jim nejenom neslouží, ale i škodí. Například se žení nebo kouří.

A co si myslíš o německé roli a Slovenské lize ?

Proponent:

Averze vůči Německu je z české strany pochopitelná. Sudeťáci již opět vystrkují růžky a nepochybně využijí situace. Ale přesto lze tvrdit, že Německo není iniciátorem Nového pořádku ve světě. České země jsou ve sféře vlivu Spojených států a nikoliv Německa. Soudě podle programů pražských kin, která hrají takřka výhradně americké filmy a podle amerikanismů českých politiků, jimiž prokládají svou řeč. Slovenská liga byla použita a bude opět odstavena.

Oponent:

Z čeho tak soudíš ?

Proponent;

Z článku v Kanadském Slováku: 'Možem Mečiarovi dôverovať?'
Takto nemluví spojenci, ale zhrzení spiklenci.

Pohled Pátý.

Zde se dělá rozdíl mezi Václavem Havlem na jedné straně a Klausem a Mečiarom na straně druhé. Václav Havel kritizován spíše za to, co neudělal a udělat měl; ti druzí dva za to, co udělali.

Případ V. Havla.

Jedni mu vytýkají přílišnou měkkost a nerozhodnost. Stále trval na tom, Občanské Forum je hnutí a nikoliv strana. Tvrdil, že strany jsou pro straníky, ale Forum je pro občany. Zatímco opozice organizovala rozpad státu, on teoretizoval a jezdil po světě. Mohl si založit vlastní stranu, nemusel trpně přijímat roli, která mu byla přisouzena. Naproti tomu jiní uvádějí, že Havel nepochopil Slováky a zosnoval intriku proti Mečiarovi, čímž si proti sobě popudil slovenskou veřejnost.

Případ Klause a Mečiara.

Jim je hlavně vytýkáno, že k jednáním o rozpadu Federace neměli mandát. Na druhé straně je Klaus z české strany viděn jako pragmatický politik, který pochopil, že tahanic o kompetence už bylo dost a nechal Mečiara spadnout do vlastní jámy. Mečiar se české straně jeví jako provokatér a vyděrač. Levý Blok /I. Sviták/ viní z rozpadu Klause a nikoliv Mečiara, který se prý chtěl do poslední chvíle s Klausem dohodnout.

Existuje i jiná varianta. Když Klaus a Mečiar zjistili, že nemají dosti sil, aby jeden druhého ovládli, došli k závěru, že bude pro ně nejvýhodnější, jak se lidově říká, 'udělat se každý pro sebe'. Podle zásady: 'Lepší být generálem ve vlastním vojsku, nežli kaprálem ve velké armádě.'

Co lze říci závěrem? Jako ve všech situacích tak i v této, dobře organizovaná, agresivní a cílevědomá menšina ovládla neorganizovanou většinu.

KONEC

